

Gedragsregels voor het skitoerisme

Over de bescherming van in het wild levende dieren in de winter

In het wild levende dieren zijn ware levenskunstenaars als het gaat om te overleven in het koude, voedselarme jaargetijde (instandhouding van de lichaamstemperatuur). Elke beweging -vooral in de diepe sneeuw- vergt energie, waarvoor reserves aangesproken moeten worden. Dank zij aanpassingen kan een in het wild levend dier gewoonlijk de winter wel doorkomen. Als het echter in die periode regelmatig wordt gestoord zijn de krappe energiereserves niet toereikend om de winter te kunnen overleven.

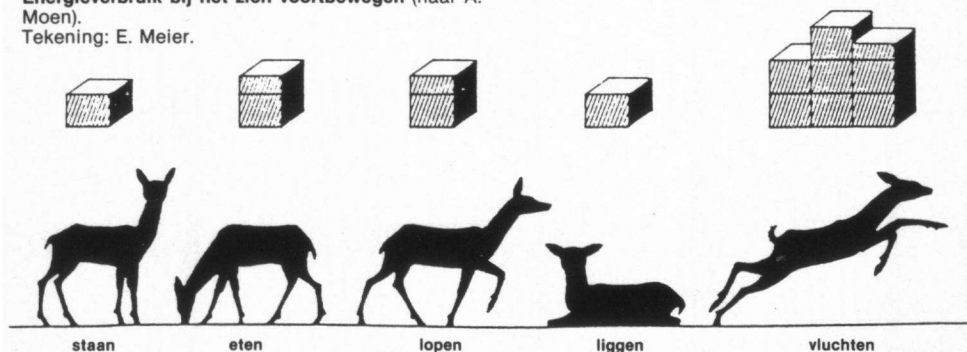
Gedragsregels voor het skitoerisme

Over de bescherming van in het wild levende dieren in de winter

In het wild levende dieren zijn ware levenskunstenaars als het gaat om te overleven in

het koude, voedselarme jaargetijde (instandhouding van de lichaamstemperatuur). Elke beweging -vooral in de diepe sneeuw- vergt energie, waarvoor reserves aangesproken moeten worden. Dank zij aanpassingen kan een in het wild levend dier gewoonlijk de win-

Energieverbruik bij het zich voortbewegen (naar A. Moen).
Tekening: E. Meier.

De Schweizerische Dokumentationsstelle für Wildforschung, Strickhofstraße 39, 8057 Zürich, telefoon 01 - 3 627 888, heeft ter bescherming van de dieren in de winter een vlugschrift uitgegeven waarin de gedragsregels staan vermeld waar de ski-toeristen zich aan dienen te houden. Een vertaling van dit vlugschrift drukken wij hierbij af in de hoop dat ook de Nederlandse wintersporters met de genoemde punten rekening zullen willen houden. Als men zich bedenkt dat jaarlijks alleen al een miljoen Nederlandse wintersportliefhebbers Oostenrijk bezoekt dan kan men zich indenken dat onderstaande gedragsregels ook voor de Nederlandse toerist van groot belang zijn. Bovendien heeft deze organisatie een poster uitgegeven 'Nicht durch den Wald!' (zie ook binnenzijde van ons omslag van nummer 1 van deze jaargang). Ook de Schweizerischer Bund für Naturschutz (Skr.: Postfach 73, 4020 Basel, telefoon 061 - 427 442) heeft een vijftalige (Frans, Duits, Engels, Italiaans en Nederlands) poster 'Ieders sporen waar zij horen' uitgegeven, die wij op de binnenzijde van het omslag van dit nummer afdrukken.

ter wel doorkomen. Als het echter in die periode regelmatig wordt gestoord zijn de krappe energiereserves niet toereikend om de winter te kunnen overleven.

Voor in het wild levende dieren betekent een onverwachte ontmoeting met mensen een ongewoonlijke verstoring dit tot schrik, angst en vlucht leidt. Hieraan is een zeer hoog energiegebruik verbonden in de periode die juist met de grootste voedselschaarste samenvalt. Herhaalde verstoringen dwingen de dieren een inferieure standplaats te kiezen en betere

Bij het dikker worden van het sneeuwdek stijgt bij het zich voortbewegen het energiegebruik onevenredig naar omhoog (naar G.F. Mattfeld). Tekening: E. Meier.

veiligheid- terwijl rust en voedsel veel belangrijker zouden zijn- hetgeen zelfs de dood van dieren (bijvoorbeeld door afkoeling na een bezwete vlucht) tot gevolg kan hebben.

Doordat de Alpen steeds nauwer worden ingesloten door skiliften, stoeltjesliften, pistes en wegen worden de dieren in de bergen naar steeds kleinere leefruimten teruggedrongen. Ze ontmoeten steeds frequenter mensen, vooral 'Tiefschneeskiërs', toeristen, skiërs, Langläufer en trekkers op de ski. De bescherming en het behoud van de flora en de fauna in de wereld van het gebergte vragen een tactvolle benadering en veel consideratie met betrekking tot 'wildvriendelijk' gedrag van de mensen.

Men zou zich aan de volgende *gedragsregels* moeten houden als men het wild niet in moeilijkheden wil brengen:

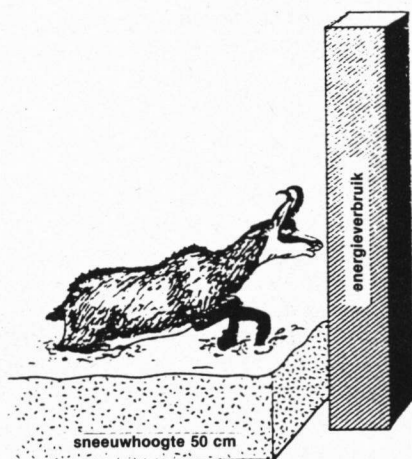
1. Gemerkte (aangegeven) pistes en loipes niet verlaten! Gebruikmaken van aanwezige klimroutes of afdalingssporen. Geen nieuwe sporen (veroorzaken) waar oude sporen vol-
doen.

2. Wilde dieren niet achternagaan.

Wie bij het klimmen of bij de afdaling onverwachts oog in oog met dieren komt te staan zal deze in geen geval moeten achtervolgen, maar zich direct afwenden en hen pas op behoorlijke afstand gaan bekijken. Fotografen kunnen onder meer voor ernstige verstoring zorgen.

3. Wild niet verschrikken!

Indien dieren die men vroegtijdig op de gekozen route ontdekt, niet ruim ontweken kun-

nen worden (bijvoorbeeld uit veiligheidsoverwegingen) dan moet men zich reeds van verre duidelijk aan de dieren laten zien, om elke panieksituatie bij de dieren te vermijden.

4. Na zware sneeuwval boven de boomgrens
Buiten de piste moet de toer- of 'Tiefschnee'-skiër boven de boomgrens zich alleen ophouden op volledig open gebieden of gebieden met rotsformaties en nog met stenen en struiken bedekte hellingen en moet zo veel mogelijk sneeuwvrije uitstekende rotsen en spleten links laten liggen, vooral natuurlijk daar waar sporen van dieren aangetroffen worden.

5. Geen bostochten door hoge sneeuw!

In de omgeving van de bosgordels moet de skiër zich alleen aan open grasvlakten en alpenweiden ophouden. Tochten door bossen met hoge sneeuw moeten onder alle omstandigheden worden vermeden.

Moeten bijvoorbeeld tijdens skitochten bosgebieden doorkruist worden dan volg men

de boswegen (Landeskarte 1:25.000 en Wanderkarte 1:50.000) op grond van de bovengenoemde gedragsregels 1 tot en met 3.

Bossen moeten zo veel mogelijk worden vermeden op de wijze zoals men gevaarlijke lawinehellingen zou vermijden.

Hierdoor kunnen de dieren zich in alle rust verplaatsen en behoeven ze minder van hun kostbare energie te gebruiken.

6. Beschermde gebieden voor wild, wintervoeding en rustgebieden voor de dieren midden!

Te voet noch per ski zulke gebieden gaan opzoeken. Wie wild in de winter wil zien of wil fotograferen, moet dit doen in overleg met de wildbeschermers, jachtopziener of jager, die graag inlichtingen zal willen verschaffen over de meest gunstige waarnemingspunten, van waar men de dieren niet stoort.

Nadere informatie: Schweizerischer Dokumentationsstelle für Wildforschung, Strickhofstrasse 39, CH-8057 Zürich, Zwitserland, telefoon 01 362 78 88.